

Visky András

Ki innen

(Hét színházi kísérlet)

Koinónia • Kolozsvár • 2016

PORNÓ – FELESÉGEM TÖRTÉNETE

(Dokumentum, játék, tizenöt jelenetben, szünet nélkül)

- *A forradalom emlékére.*
- *Melyik forradalomra gondolsz?*
- *Én csak egyetlenegről tudok. Arról, amikor a testem fölszabadult az idő súlya alól és tőlem függetlenül örült önmagának. Emlékszel?*
- *Emlékszem, igen.*

BEVEZETŐ MEGJEGYZÉSEK

84 |

[NE LOPJ!] A parancsolat köznapi értelmezése elfedi, hogy a tiltás hangsúlyosan az emberrablásra, illetve a másik szabadságának megvonására is vonatkozik. A *Talmud*ban ezt találjuk: „Mestereink azt tanították: Ne lopj. Az Írás itt az emberrablásról beszél.” (*Talmud. Szanhedrin 86a*) A írás-értelmezés későbbi, keresztény története során is sokáig éberen figyeltek a parancsolat eme értelmezésére, fáradhatatlanul óvtak a *plágium*tól és a *plagiariustól*. (A *plágium* csak modern kori használatában jelenti a műalkotás szerzőségének eltulajdonítását, a latinizált görög szó évszázadokon át az emberrablást jelentette.) Az emberrablás, rabszolga-kereskedés, a személyi szabadság erőszakos korlátozása a *Tórában* kíméletlen ítélet alá esik. Két példa a parancsolat lehetséges kontextusaként: „Ha valaki embert rabol el, akár eladta már, akár még nála van, halállal bünhődjék.” (2Móz 24,7) „Ha valakit rajtakapnak azon, hogy elrabolt egy embert testvérei, Izrael fiai közül, és durván bánik vele, sőt eladja, az ilyen rabló haljon meg.” (5Móz 24,7)

[TÖRTÉNET] Két valós történet egygyé olvadásából született a darab, a szerzőhöz igen közel álló személyek életeseeményei ihlették. Mindkettő a romániai nyolcvanas éveket idézi, ennél fogva mindegyre átlépnek a fikcióba, nem

pusztán a történelemmé lett idő, hanem a nyolcvanas évek legvégének olykor kifejezetten borzalmas virtualitása okán. A nevek, ha egyáltalán vannak, nem valóságos személyeket fednek, esetleges megfelelések valós személyekkel a fékezhetetlen véletlen művei.

[ÍRÁS] A darab nem monodrámája, egyetlen monodrámája sem monodrámája, ebben a szövegben viszont annak lehetőségét is elhelyeztük, hogy többszereplős változatban is eljátszható legyen. A főszereplő mindegyre előhívja a többi szereplőt vagy a hangokat, megteremti a szituációkat és kommentálja is őket, kilép és belép a jelenetbe, a Heiner Müller-i dramaturgia távoli visszhangjaként.

[TÉR] Majdhogynem üres, nagy kiterjedésű játékeret látunk magunk előtt, amelyet egy szürke operafólia vagy föl-vállalt filmvászon zár le. A térben egy – akár guruló – fémkeretet látunk, rajta vállfákon nagyon sok és sokféle színházi jelmezt. Annak a lehetőségét is fölveti a darab, hogy a jelmezek egy kiállítását idézzenek fel, így egyszerre majdnem-személyesek és bábszerűen üresek. A térben még egy kis méretű, guruló talapzatra rögzített csontvázat is látunk. Az operafólia dokumentumfilmek, híradórészletek vetítésére kínál lehetőséget, amelyek főként a titkosszolgálati dokumentumok alkotta jelenetek alatt történhetnek.

[FIGURA] Szereplőnk, a Lány, akiről a történet szól, okos, erős, törékeny, egy kicsit flúgos, szélsőséges érzelmekre

képes, kiszámíthatatlan és minden mozdulatában elbűvölő nő.

[DOKUFIKCIÓ] A darabban szereplő titkosszolgálati (ál) dokumentumok lehetnek hangok, lehetnek játzó személyek. Az egyszemélyes színház esetében, ami a szerző szándékaihoz a legközelebb áll, valamennyit a Lány mondja el, maszkszerűen, tárgyilagosan, mintegy értelmetlenül.

[ELŐADÁS] A rendezői utasítások, valamint a bevezető megjegyzések a szerző látomásai, improvizációi, virtuális előadás-kísérletei. Annak a jelzése, hogy a reménybeli előadás mérhetetlenül többet tud a szövegről, mint a szerző. Megjegyzéseink mindegyike szabadon fölülbírállható, figyelmen kívül hagyható és elvethető.

1.
PICUR

Bejön a térbe a Lány, két tömött szatyorral a kezében. Térül, fordul, leejti a szatyrot, zsömlék, közelebből meg nem határozható konzervek, szép tárgyak gurulnak szerteszét.

Leveszi a kabátját, keresgélni kezd a kiaggatott ruhák között, fokozódó ritmusban.

A jelenetet jó, ha színházi próbának fogjuk fel, készülődésnek a fellépésre, amiért egyszerre játékos és komoly, improvizatív és pontos

Nem.

Nem.

Nem.

Nem ez,

ez sem,

ez sem...

Na nézd csak,

nézd...!

Lássuk csak...!

*Shopping-show:
bohóctréfa*

Hölgyeim és uraim!

Bemutatom önöknek Picurt,

a guruló talapzatra rögzített,

Shorty néven is ismert

minicsontvázat!

Mutatvány

Gurul, térül-fordul,
integet, bólogat,
sőt puszit ad...!

Nos Picur,
lássuk, mit tudsz!

Mutatvány

Picur mindent tud, komplex
tornamutatványokra képes!

Mutatvány

Egyedülálló!
Egyedül áll, nézzék...!
Csak sírni nem tud -

88 | Ezt ne is várják el tőle,
nem sír,
egyszerűen képtelen sírni...

Bearanyozza magányos óráinkat...!

Csúcskategóriájú minicsontváz,
hölgyeim és uraim,
szakképzett 3D mérnökök nagy teljesítményű
hardver és szoftver segítségével
optimalizálták.

206 csont, csontika, csontocska,
kalapács-üllő-kengyel,
repülőborda, na meg a griffmadár
szárnyaira emlékeztető rafinált lapockapár...!

És a csontok csontja:
a hívogató szeméremcsont...!

206 tökéletes csont,
se több, se kevesebb, pontosan annyi,
mint a méretes embernél,
csak éppen kisebb helyen is elfér,
fárasztó utazásaink idején sem kell
lemondanunk róla...!

Egy nézőhöz | 89

Ha az ön által vásárolt Picurnak
netán eggyel kevesebb csontja volna,
mint a sok ezer éve érvényes 206,
Picurját haladéktalanul visszacseréljük.

A koponya levehető és három részre
szerelhető szét, úgymint:
koponyatető,
koponyaalap,
állkapocs.

És most belenézhetünk a koponyába:
mit látunk?
Na mit?

Mondd meg nekik, Picur,
mondd a szemükbe, mit látnak,
erre várnak mindannyian:

*Picurt utánozva,
hangtalanul, csak a szót formálva*

A Semmit!

*Diadalmasan,
a saját hangján folytatja*

A Semmit, hölgyeim és uraim!
A valódi Semmi látható, csak itt,
90 | a formás koponyaüregben...!

A tökéletes, lenyűgöző Semmi!

És ami még ennél is több:
mindenki a Saját Semmit láthatja
az agy mélységesen mély tokjában:
Én az Én Semmit,
te a Te Semmit
ő az Ő Semmit...

*Hirtelen megáll,
újabb ruhákat kapkod le,
nézegeti őket*

Nem,
mégsem...
Hát nem,
egyik sem,
sem-sem...

*Valószínűtlenül hosszú csend,
szemben a nézőkkel*

Ma dől el az én sorsom.*

Csend

* Csehov: *Cseresznyés kert*. Ljubov Andrejevna replikája a harmadik felvonás elejéről.